

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevari: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Børn og kríggj**oddagrein**

FRÍÐARGONGUR. Einkí hervald í Føroyum. Vit vilja vera uttanveltað. Vit vilja hava frið og vit fordøma allar krígsatgerðir. Tí føroyingar eru eitt friðarfólk. Hetta man vera hugsanin hjá flestu føroyingum — ikki minst teimum, sum eru farin um tey fimti, og tiskil minnst aftur á ræðulugu krígsárinu, sum tey sjálvi upplivdu, og sum eingin vónar at uppliva aftur.

MEN tey, sum ongantið hava upplivað og heldur ikki fata, hvat kríggj er, og hvat tað ber við sær, halda at hesin leikur er spennandi og undirhaldandi. Hesi eru fyrst og fremst børnini. Tey hoyra um kríggj. Tey hava hugfog. Huga ikki um ræðuleikan, men bert ímynda sær stórslognu krígsamboðini — frá herskipum til skambysur og stásiligu hermannabúrnarnar við alskyns marglittum spjaldrum hangandi.

LEIKUTOYSÍÐNAÐURIN sá her ein stóran møguleika. Hvør handilsgluggi á tremur við øllum hugsandi og óhugsandi sum hoyrir til eitt »gott« kríggj — prýtt við hetjumyndum. Ei undur á, at okkurt av hesum vanliga hevur staðið ovarlaga á hvørjum ynksiedli til jóla ella føðingardag.

SO HVØRT friðarrørslurnar viksu fram, átóku sær alt fleiri uppgávur. Mótælisfundir, friðargongur og royndu at gera sína ávirkan galdandi móttvegis politikarum, o.m.a. Men tey sóu eisini skjótt, at um nakað veruligt, munagott og varandi, skuldi gerast fyrri heimsfriðin mátti grundfatanin hjá fólki broytast. Og her skuldi sjálvandi byrjast við børnunum. Tiltøk vóru sett í verk fyrri at fáa leikutoyshandlari og keypa annað og meira meinings-

fult at bjóða tí uppvaksandi ættarliðnum, enn kríggssamboð. Og hetta hevur eisini hjálp. Tað er stórir munur at síggja eitt av hesum lítlu katalogunum sum hesaferð vórðu borin í hvørt hús undan jólam, enn fyrri bert fáum árum síðani.

TAD ER TÍ skammiligt at síggja lýsingar í føroyskum bløðum frá einum nýggjum handli í Havn. Lýst verður við kríggssklæðum, hjálum, stívlum... og ektaðum hondjörnum. Tað verður ein hugnalig býarmynd at síggja havnarbørn í hernaðarbúna, leðurstívlum, hjálmi á høvdu og hondjörnum við belti. Er hetta ikki so nær lágmarkinum sum komast kann. Í so smart, halda vit.

TAD ER ikki lögð, at onkur tekur til orðanna móti hesum, m.a. í einum lesarabrevi í Sosialinum. Hetta lesarabrev fekk enntá ein tjóðveldistingmann at royna seg smartan. Tað var Finnogi Isaksen, sum út frá nevnda lesarabrevi spyr blaðstjórnina á Sosialinum og formann javnaðarflokksins um støðu blaðsins og floksins til hernaðarmálið.

TJÓÐVELDISTINGMAÐURIN veit fullvæl hvørja støðu blaðið og flokkurin hava í hesum áli. Tað veit ein og hvør, sum hevur fylgt eitt sindur við í politikki og lisið Sosialin. Men tað var helst ikki hetta sum ætlanin við hansara spurningi var. Tað sum man iðra Finnogi og allar aðrar tjóðveldismenn er, at flestu fólk munnu hava fingið eyguni upp fyrri, at tjóðveldismenn ikki hava einkarrætt at vera friðarfólk í Føroyum. Við væltirættalagnum og ikki minni lýgukendum kampagnum heilt frá byrjanini av sekstíárunum var hesin einkarrættur júkaður niður í fólk. Tjóðveldisflokkurin fekk lottuvinning, men hesin er nú burturi. Tað er ikki nógmið BERT at gera eitt gott PR-arbeiði og vera smartir.

Tá ið bóndasvágurin, bóndin og bóndasonurin ráddu í Føroyum

Løgtingssamtíkt, tann 13. apríl 1978, gav okkum loyvi at innflyta eitt ávíst tal av norskum neytum til fjósið í Rituvík.

Tá ið vit nú kundu fáa

til keyps norsk neyt av garði í Danmark, og so-statt eingin valutaspurningur var, hugsaðu vit ikki so nógv um talið. Ið bleiv nakað stórt, tí tørv-

urin í Føroyum tá var meira enn 1.000 neyt afturat.

Her spældi eisini inn, at ráð, vit finga bæði úr Danmark og Noregi,

Ein úrmeldan ella hvat?

Fríggjakvöldið tann 7/1 1983 hoyrði ein sera áhugaverd samrøða í útvarpinum.

Tað var fiskivinnumálaráðharrin, Olaf Olsen, frá fólkaflakkinum, sum svaraði uppá spurningar.

Hetta vóru spurningar viðvíkjandi keypan av skipum uttanlands frá og byggjan av skipum til fiskivinnu á føroyskum skipasmiðjum.

Tað, sum eg serliga beit merki í, var svarið uppá spurningin frá útvarpsmanninum, har útvarpsmaðurin spyr:

— Hvalbingar hava umsókn um at fáa loyvi at byggja skip uttanlands fáa teir loyvi til tað?

O. Olsen. — Nei, tað verður ikki givið loyvi til Hvalbingar. Tað eru longu ov nógv skip á grunnum okkara.

Útvarpsmaðurin: — Munurin ímillum at byggja í Føroyum og byggja uttanlands er stórur, men tit hava givið loyvi til byggjan av fleiri skipum til fiskiskip og verða hesi skip bygd á Føroyskum skipasmiðjum, hvussu ber tað til?

Olaf Olsen: — Tað er nakað annað, um tey verða bygd í Føroyum.

Útvarpsmaðurin: — Skaða tey ikki fiskistovnin.

Olaf Olsen: — Nei. — Faa so Hvalbingar loyvi?

— Olaf Olsen: — Nei. Útvarpsmaðurin: — Tit hava givið loyvi til innflytan, hvussu ber tað so til, at tit noktað Hvalbingum?

Olaf Olsen: — Tað loyvi,

sum er givið, varð givið seinasta ár.

Útvarpsmaðurin: — Faa Hvalbingar so ikki innflytningsloyvi.

Olaf Olsen: — Nei, tað rokni eg ikki við.

Einn loyin samrøða, ein óbúgvinn svarari.

Eg havi kallað henda stubba »Ein úrmeldan ella hvat«.

Orsøkin til yvirskriftina er tann, at fyrri nøkrum árum síðani segði fyrrverandi varattinglimur javnaðarflokksins, núverandi bygðaráðsformaður, fólkaflakksmaðurin Niclas Jensen, Hvalba, at orsøkin til, at hann meldaði seg úr javnaðarflokkinum var tann, at ein umsókn frá Hvalbiar bygðaráð ikki varð framlögð av javnaðarflokkinum.

Hvat sigur sami Niclas Jensen, nú hann merkir keldu hond fólkaflakksins. Kalda viðgerð av umsókn frá P/f Fisk í Hvalba, visir sanna lyndið fólkaflakksins.

Teir hava sama rætt, sum nakar annar, at brúka grein 13 í samgonguskjalinum. Og teir hava eisini brúkt grein 13 tá tað viðvíkti viðurskiftum norðanfjörðs.

Hvar var Páll Vang nú. Hvat gjordi hann fyrri at hjalpa hvalbingum, eftir uttalið frá Olaf Olsen?

Einki. Niclas Jensen, fólkaflakksmaður, hevur verið bygðaráðsformaður í mong ár, og hevur nú sum rosinan í pylsuindrinum bygt eina kaj til virkir og skip í Hvalba.

Virkið er komið.

Men hevur verandi landastýri stongt tað, aðrenn tað var opnað?

Virkið hjá P/f Fisk fær sostatt ongur møguleikar við hesum monnum í landastýrinum.

Soleiðis royndist fólkaflakkin ikki bara hvalbingum, sum hava verið trúgvir veljarar teirra, men eisini sandingum, sum á sama hátt hava verið trúgvir stuðlar fólkaflakksins.

Soleiðis royndist álitismenn!!!

Eg vil loyva mær at koma við einum hugskoti, ikki fyrri at bjarga fólkaflakkinum, men meira fyrri at bota um hjá P/f Fisk í Hvalba og Borgini á Sandi.

Fólkaflakkin kann krevja, um teir veruliga meina tað teir av og á siga, at tey skip, sum landið eigur og rekur, sambært Hilmir Kass, Nónhamar og Gullfinn v.m., avreiða til FISK í Hvalba og Borgina á Sandi.

Brúkið grein 13! Tit hava gjørt brúk av henni fyrr!

Eg skili, at viðmerking Thorbjørn Poulsen um at bygdin verða ymiskt viðgjørð, nu eisini er galdandi fyrri Hvalba og Sand.

Hugskotið verður her við givið Páll Vang og Olaf Olsen.

Og spurningurin er so hvussu roynast álitismenn?

Og hvat ger Niclas Jensen.

»Fólkaflakksmaður
úr Hvalba«

KONTOUDTOG
Jakup Højgaard Simonsen

Regn. Nr.	Dato		Debet Kr.	Kredit Kr.
78/213	27.11.78.	Fragt udrejse	110.060,00	
78/237	18.12.78.	Returfragt, forsikring, demurrage	157.047,00	
78/239	20.12.78.	Havnepenge Rødby, kopasser, dyrlæge	11.045,11	
78/256	29.12.78.	Advokatsalær, telefon, telex	12.721,25	
79/009	22.01.79.	Havnepenge, Tørshavn, forsikring, udrejse	141.272,42	
		Rente og diverse udlæg	2.961,22	
79/010	22.02.79.	Kredit for 6 døde dyr		38.000,00
79/018	06.02.79.	Kredit for prisnedsdrag fra Landsstyret		15.000,00
Modtaget fra Simonsen:				
	27.11.78.	A conto fragt	50.000,00	
	27.12.78.	—	157.047,00	
	27.12.78.	—	60.060,00	
	11.04.79.	—	115.000,00	
			435.107,00	435.107,00

segði okkum, at skuldi fyrirtøkan hava góðan

møguleika at bera seg saman við hósafarmir-

num, so skuldi helst ikki vera undir 200 neyt.

At nakað man hava verið um prátið, tykja neyðarrópini frá bóndrum okkara í dag um hjálp og stuðul at prógva.

Táverandi landsstýri fekk til uppgávu frá Tinginum at fyrireika heimkomuna, men frá teimum kom einki, og vit vóru eisini greiðir yvir, at frá teimum fór heldur einki at koma. Ikki tí, vit ívast ikki í, at um landsstýrið ikki hevði drigið málið soleiðis út, men avgreitt tað aðrenn valið, sum tá var í nánd, so hevði myndin ivaleyst verið eitt sindur øðrvísi.

Bóndaféðgarnir komu aftur til ræðið, so har var einki at vænta. Søgna um, hvussu teir káraðu at knúsa eina familju, hoyrandi til annan flokk enn teirra, kenna vit øll alt ov væl.

Tað var lögtingssamtíktin, tann 13. apríl 1978, og trúgv okkara

Framhald á síðu 9